

Referaten

Rubriek 1. Factoren van de omgeving; biologie

114.3

La pédologie forestière, science complexe, mais science féconde. Ph. Duchaufour. *Revue forestière française* 8 (1), 1956 (22—28).

De bodemkunde heeft dezelfde moeilijkheden als de biologische wetenschap. Sommige verschijnselen van grote betekenis als die van het ijzer in podzols zijn nog niet geheel duidelijk. Enkele algemene regels zijn wel bekend, bijvoorbeeld dat in bijna alle gevallen de gemengde opstanden van loof- en naaldhout, van zoveel mogelijk verschillende soorten, de humuslaag en de bodem in een betere staat houden dan zuivere naaldhout-opstanden.

Met de bodemkunde is het als met alle andere wetenschappen. De verschijnselen worden allereerst in zeer eenvoudige wetten uitgedrukt. Daarna komen de uitzonderingen snel naar voren. De eenvoudige wetten worden dan ingewikkelder en gaan over in theoriën. Gelukkig is het niet noodzakelijk, dat een wetenschap dit laatste stadium moet bereiken om vruchten af te werpen. De bodemkunde is een nog jonge wetenschap, maar is reeds rijp voor talrijke nuttige toepassingen.

A. S.

114.3: 582

Vers une cartographie pédologique forestière. G. Plaisance. *Revue forestière française*. 8 (2), 1956 (89—101).

De geologische kaarten zijn voor de bosbouw niet geschikt, omdat zij onvoldoende rekening houden met de betrekkelijk dunne laag, waarin de bomen wortelen en ook geen gewag maken van de ontwikkelingstoestand van de grond. Het is voor de bosbouwer noodzakelijk om over bodemkaarten te beschikken. Deze kaarten moeten op een grote schaal worden getekend. Een schaal van 1:50.000 is zeker als een minimum te beschouwen. Indien mogelijk moet men tot 1:10.000 gaan. Indien het aantal boringen een kaart op de schaal 1:2.000 redelijkerwijs mogelijk zou maken, dan zou een dergelijke kaart nog de voorkeur verdienen. Deze kaart zou niet alleen voor de bedrijfsregeling maar ook voor het beplantingsplan goede dienst kunnen bewijzen.

Het artikel bevat verder een beschrijving van de gegevens, die bodemkaarten voor de Franse bossen moeten bevatten om zoveel mogelijk voor de praktijk bruikbaar te zijn.

A. S.

151.4

Het roofwild en de myxomatose. C. Schoen. *De Nederlandse Jager*. 60 (27) 1955 (487). — In dit artikel wordt de keerzijde van de medaille, de nadelen van het uitvallen van het konijn in de natuur bekeken. In het artikel van E. van Koersveld werd de verspreiding besproken, *De Ned. Jager*, 59 (41) 1955 (760—764), en in dit tijdschrift gerefereerd, *N.B.T.* 27 (9) 1955 (251—252), waarbij uiteraard de ziekte als een kwaad werd beschouwd, terwijl wij als bosbouwers blij zijn tenminste eens even van die geweldige plaag te zijn bevrijd. Ook nu schrijft Schoen, het wonderlijk te vinden, dat velen de Fransman Paul Armand Delille, die wij zeiden wel in een gouden lijstje te willen zetten, zeer dankbaar zijn, dat hij de myxomatose in 1952 bracht op zijn door konijnen geteisterde 300 ha grote landgoed Maillebois. Die dankbaarheid is inmiddels ook in Frankrijk gebleken, toen Delille in de zomer van 1956 door de regering hoog werd onderscheiden.

Schoen doet nu interessante mededelingen over het uit de aard der zaak verstoren van het evenwicht ten opzichte van het roofwild. Hermelijnen gaan nu bij gebrek aan konijnen als prooi, achter de hazen aan en, wat hij erger vindt, achter het veerwild, zoals fazanten en ook andere bodembroeders, die ze wel op het nest aanvallen. Zelfs gaan ze wel de bomen in achter de duiven en de eekhoorns. Zo is ook de bunzing meer dan vroeger op het veerwild uit. Hij eindigt dan met de waarschuwing, dat dubbel dient te worden opgelet, „wil niet, onder deze omstandigheden een groot deel van het veerwild verloren gaan.” Ook dus „dank zij de myxomatose”, zegt hij spottend.

Ondertussen doet S. nog een aardige mededeling over de jachtwijze van de hermelijn op fazanten. „Geen lange achtervolging zoals anders achter het konijn, doch spelen-derwijs trachten ze azende of bij elkaar staande fazanten te naderen, daarbij af en toe eens over de rug rollende en kringetjes lopende. Dit maakt de fazanten nieuwsgierig, zij blijven met lange nekken staan kijken, komen dichterbij en dan duurt het niet lang of het hermelijn bevindt zich dan tussen hen in, ziet zijn kans schoon en springt.....”

F. B.

151.4 Myxomatose : 156

Prof. Armand Delille had het land aan konijnen. Mr J. R. V. De Ned. Jager. 60 (50) 1956 (864). — Interessant is de afloop van een paar processen, die werden gevoerd over het in juni 1952 uitzetten van de myxomatose, waarvoor die onbedachtzame professor van zijn Zwitserse collega Hauduroy, directeur du Centre international des Collections microbiennes, het gevaarlijke virus had ontvangen.

Van de weduwe Girard stierven alle 50 tamme konijnen en bij de heer Lorient in 1953 alle konijnen in zijn jachtveld. Beiden bonden de strijd aan en 25 januari 1956 werd deze zaak in hoger beroep door de zevende kamer van het Cour d'Appel van Parijs berecht en de arresten kwamen via de Conseil International de la Chasse bij de Kon. Ned. Jagers Vereniging.

De vordering van de weduwe werd ontzegd, want het oorzakelijk verband tussen de dood van haar tamme konijnen en de handeling van Delille kon niet worden bewezen.

Lorient vroeg een miljoen francs schadevergoeding op grond van onrechtmatige daad, welke laatste door het Hof werd aangenomen, ook al waren vroegere pogingen in Deñemarken (1936—1938) en Engeland (1934—1936) mislukt, want Delille had met de mogelijkheid van verspreiding in het groot rekening moeten houden. Delille beriep zich op het algemeen belang. Het Hof gaf dit belang toe, maar er was toch aan anderen schade berokkend. Oorzakelijk verband werd hier wel aangenomen. Hoe groot was echter de schade?

Lorient was geen eigenaar van de konijnen en evenmin werd hij van zijn jachtrecht beroofd; hij had zelfs voordeel van dit verdwijnen van het konijn door minder schade aan de gewassen en door beëindiging van alle eventuele aanspraken van burens voor wildschadevergoeding. Bovendien had de minister van Landbouw bij beschikking van 2 aug. 1951, het konijn verklaard te zijn „animal nuisible ou malfaisant”.

Een en ander in overweging nemende, werden de voordelen afgetrokken van het geëiste schadevergoedingsbedrag en er bleven slechts frs 5.000 (f 50!) te betalen over. De schrijver merkt daarop tot slot terecht op, dat dit zeker geen aansporing voor anderen zal zijn om te procederen.

F. B.

Rubriek 2. Houtteelt (bosbouw)

231 : 176.32 *Alnus glutinosa*.

Das Problem der natürlichen Schwarzerlenverjüngung, Rudolf Lanz, Schweiz. Z. f. F. (J. f. suisse) 107 (1) 1956 (27—36).

De zwarte els is in tweeërlei opzicht van belang: economisch door zijn hoogwaardig hout en snelle groei en biologisch door zijn gemakkelijk verteerbare strooisel, waardoor de grond wordt verbeterd. Deze houtsoort hoort thuis op natte groeiplaatsen en kan daar de menging van het loofhoutbos verrijken. De oppervlakte elzenbos is door ontwatering en aanplant van fijnspar sterk ingekrompen.

Uit de literatuur en uit eigen onderzoek is gebleken, dat de zwarte els zich alleen verjongt op natte gronden, wanneer de kruidenlaag is vernietigd, bijvoorbeeld door overstromingen. Onder oude elzenopstanden komt meestal een weelderige kruidenvegetatie voor, zodat verjonging onmogelijk is. Zou men natuurlijke verjonging willen toepassen, dan zou men de kruidenlaag moeten verwijderen en de grond moeten bewerken. Dit is echter veel te kostbaar. Bovendien kan een geslaagde bezaaiing door een droogteperiode weer mislukken. De natuurlijke verjonging is riskant en in het bedrijfsbos zal de verjonging in het algemeen dus door planten moeten geschieden.

De kiemplant verlangt een hoge, constante luchtvochtigheid en verdraagt geen wortelconcurrentie, schaduw of nachtvorst. Door de geringe hoeveelheid reservevoedsel is de kiemplant gevoelig voor tegenslagen. Het zijn deze hoge eisen van de kiemplant, die de verjonging zo moeilijk maken.

M. S.